

Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter om användning och överlåtelse av pyrotekniska artiklar och ammunition;

beslutade den 14 april 2015.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap föreskriver¹ följande med stöd av 25 § förordningen (2010:1075)² om brandfarliga och explosiva varor.

1 kap. Inledande bestämmelser

Tillämpningsområde

1 § Denna författning innehåller särskilda villkor för användning och överlåtelse av ammunition och pyrotekniska artiklar. I författningen finns också bestämmelser om kunskapskrav och utbildningsanordnare.

Definitioner

2 § De begrepp som finns definierade i lagen (2010:1011) eller förordningen (2010:1075) om brandfarliga och explosiva varor används med samma innebörd i denna författning.

I denna författning avses med

ammunition patron, projektil och drivladdning som innehåller explosiva ämnen eller blandningar och används i skjutvapen (gäller inte patroner till arbetsverktyg avsedda för slakt, byggnadsarbete, industriellt eller liknande bruk),

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/29/EU av den 12 juni 2013 om harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning om tillhandahållande på marknaden av pyrotekniska artiklar (omarbetning) (EUT L178, 28.6.2013, s. 27-65, Celexnummer 32013L0029). Anmälan har gjorts enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/123/EG av den 12 december 2006 om tjänster på den inre marknaden (EUT L 376, 27.12.2006, s 36, CELEX 32006L0123).

² Förordningen ändrad genom (2010:1160) och (2014:1229).

**MSBFS
2015:7**

<i>direktiv 96/98/EG</i>	Rådets direktiv 96/98/EG av den 20 december 1996 om marin utrustning,
<i>direktiv 2009/48/EG</i>	Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/48/EG av den 18 juni 2009 om leksakers säkerhet,
<i>fyrverkeri</i>	pyroteknisk artikel avsedd för underhållning,
<i>fyrverkeritårta</i>	sammansättning av flera element av samma eller olika typer fyrverkerier,
<i>Kategori F1</i>	fyrverkerier med mycket låg skadepotential och försumbar ljudnivå avsedda för användning inom avgränsade områden, inklusive fyrverkerier avsedda för användning inne i bostäder,
<i>Kategori F2</i>	fyrverkerier med låg skadepotential och låg ljudnivå avsedda för användning utomhus inom avgränsade områden,
<i>Kategori F3</i>	fyrverkerier med medelhög skadepotential avsedda för användning utomhus inom stora öppna områden och vars ljudnivå inte är skadlig för människors hälsa,
<i>Kategori F4</i>	fyrverkerier med hög skadepotential avsedda att användas endast av personer med specialistkunskaper (vanligen kallade ”fyrverkerier för professionell användning”) och vars ljudnivå inte är skadlig för människors hälsa,
<i>Kategori T1</i>	pyrotekniska sceneffekter som har en låg skadepotential,
<i>Kategori T2</i>	pyrotekniska sceneffekter som är avsedda att användas endast av personer med specialistkunskaper,
<i>Kategori P1</i>	pyrotekniska artiklar med låg skadepotential, som inte är fyrverkerier eller pyrotekniska sceneffekter,

<i>Kategori P2</i>	pyrotekniska artiklar som inte är fyrverkerier eller pyrotekniska sceneffekter och som är avsedda att användas endast av personer med specialistkunskaper,
<i>patron</i>	en enhet bildad av hylsa, driv- eller tändsats tillsammans med eventuell projektil,
<i>person med specialistkunskap</i>	person som uppfyller de särskilda krav för hantering av pyrotekniska artiklar som fastställs av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap,
<i>pyroteknisk artikel</i>	föremål som innehåller pyroteknisk sats,
<i>pyroteknisk sats</i>	explosivämne eller explosiv blandning avsedd att framkalla en verkan genom värme, ljus, ljud, gas eller rök, eller en kombination av dessa som resultat av självunderhållande exoterma kemiska reaktioner,
<i>pyrotekniska sceneffekter</i>	pyrotekniska artiklar avsedda för scenbruk inomhus eller utomhus, inklusive för film- och tv-inspelningar eller liknande användningsområden,
<i>pyroteknisk utrustning för fordon (PU)</i>	fordonskomponent som innehåller pyroteknisk sats,
<i>sammankopplade pjäser</i>	en typ av fyrverkeri som består av flera var för sig individuellt CE-märkta fyrverkeripjäser fixerade på en gemensam bas och kopplade samman med pjäsernas egna stubiner eller extern CE-märkt stubin,
<i>stjärnrör</i>	en typ av fyrverkeri som består av ett rör innehållande en drivladdning och en separat pyroteknisk effektenhet som skjuts ut ur röret av drivladdningen och efter en fördröjning utanför röret avger huvuddelen av sin effekt,
<i>ungdom</i>	person som fullgjort sin skolplikt och som inte fyllt 18 år men fyller minst 16 år under innevarande kalenderår.

2 kap. Villkor för användning och överlåtelse

Undantag från tillståndsplikt för pyrotekniska artiklar

1 § Tillstånd enligt 16 § lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor behövs inte för att använda följande fyrverkerier.

1. Fyrverkeri i kategori F1
2. Bengalisk eld i kategori F2 och F3
3. Bengalisk sticka i kategori F2
4. Knastereffekt i kategori F2
5. Blinkljus i kategori F2
6. Rörlig markeffekt i kategori F2
7. Marksnurra i kategori F2
8. Hoppande marksnurra i kategori F2
9. Eldbägare och fontän i kategori F2 och F3 som står upprätt av sig själv under funktionen utan att behöva grävas ned i jord, förankras eller stabiliseras med andra medel än dem som utgör en del av pjäsen
10. Raket i kategori F2
11. Romerskt ljus i kategori F2
12. Stjärnrör i kategori F2 och F3
13. Tomtebloss i kategori F2
14. Uppstigande markeffekt i kategori F2
15. Sol i kategori F2
16. Fyrverkeritårta i kategori F2 och F3 som endast innehåller element av de ovannämnda fyrverkerierna och som står upprätt av sig själv under funktionen utan att behöva grävas ned i jord, förankras eller stabiliseras med andra medel än dem som utgör en del av pjäsen
17. Sammankopplad pjäs i kategori F2 och F3

2 § Tillstånd enligt 16 § lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor behövs inte för att använda följande pyrotekniska artiklar i kategori P1.

1. Drivladdning för modellraketer
2. Startpatroner för förbränningsmotorer
3. Knallkork
4. Krutstubin
5. Linkap
6. Ollonskott för startpistol
7. Patron för spikpistol, bultpistoler eller slaktmasker
8. Rökpatron för sotningskanaler eller mot skadedjur
9. Salutskott för hagelgevär eller civil salutkanon

10. Signalpatron

11. Säkerhetsutrustning, nödutrustning, livräddningsutrustning och brandsläckningsutrustning såsom nödraket, nödsignal och linkastare

3 § Tillstånd enligt 16 § lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor behövs inte för att använda

1. knallhattar särskilt avsedda att användas i leksaker som omfattas av direktiv 2009/48/EG, och
2. räddningsutrustningar till sjöss som omfattas av direktiv 96/98/EG.

4 § Tillstånd behövs inte för att överlåta följande pyrotekniska artiklar om explosivämnets nettovikt som hanteras vid det enskilda tillfället är högst 5 kg.

1. De fyrverkerier i kategori F1 som får användas inomhus.
2. Pyrotekniska säkerhetsutrustningar, nödutrustningar, brandsläckningsutrustningar och livräddningsutrustningar såsom nödraketer, nödsignaler och linkastare i kategori P1.
3. Knallhattar särskilt avsedda att användas i leksaker som omfattas av direktiv 2009/48/EG.
4. Räddningsutrustningar till sjöss som omfattas av direktiv 96/98/EG.

Undantag från tillståndsplikt för ammunition

5 § Tillstånd enligt 16 § lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor behövs inte för att använda den ammunition och de tändhattar som användaren har tillstånd att inneha enligt vapenlagen (1996:67).

6 § Tillstånd enligt 16 § lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor behövs inte för överlåtelse av

1. ammunition för direkt användning vid jakt eller målskytte under förutsättning att mottagaren har tillstånd att inneha ammunitionen enligt vapenlagen (1996:67),
2. ammunition tillhörande det vapen som innehavaren har tillstånd att inneha enligt vapenlagen (1996:67) vid det tillfälle som vapnet överläts, och
3. ammunition, tillhörande det vapen som innehavaren har tillstånd att inneha enligt vapenlagen (1996:67), i samband med utlåning av vapnet enligt bestämmelserna i vapenlagen (1996:67), förutsatt att oanvänd ammunition återlämnas tillsammans med vapnet efter lånetiden.

Undantagen i denna paragraf gäller inte ammunition som tillverkats för eget bruk.

Åldersgränser

7 § Leksaker som omfattas av direktiv 2009/48/EG omfattas inte av åldersgränsen enligt 7 § förordningen (2010:1075) om brandfarliga och explosiva varor.

8 § Nedanstående fyrverkerier i kategori F1 får överlåtas till och användas av dem som har fyllt 12 år.

1. Bengaliska tändstickor
2. Bengaliska stickor
3. Bordsbomber
4. Fontäner
5. Knallsnören
6. Party poppers
7. Skämttändstickor
8. Smällkarameller
9. Tomtebloss

9 § Pyrotekniska artiklar i kategori P1 och P2 får användas av ungdom om arbetsuppgiften

1. ingår i lärarledd undervisning som är förlagd till en skollokal eller någon annan plats som är anordnad särskilt för undervisning, eller
2. ingår i handledarledd praktik för ungdomar, eller
3. utförs av ungdomar som för arbetsuppgiften har relevant gymnasieutbildning eller likvärdig utbildning.

10 § Pyrotekniska säkerhetsutrustningar, nödutrustningar, livräddningsutrustningar, brandsläckningsutrustningar i kategori P1 och räddningsutrustningar till sjöss som omfattas av direktiv 96/98/EG får i nödsituationer eller under utbildning även användas av den som inte fyllt 18 år.

3 kap. Krav på kunskap

1 § Den som använder de pyrotekniska artiklar som har kategoriserats i kategorier F2, F3, F4, T1, T2, P1 och P2 ska ha genomgått någon av utbildningarna A-utbildning, B-utbildning, C- utbildning eller D-utbildning.

Första stycket gäller inte för användning av de pyrotekniska artiklar som enligt 2 kap. 1, 2 och 3 §§ i denna författning har undantagits från tillståndsplikten.

Kunskapskraven för kategori F2 och F3 förutsätter att artiklarna används i oförändrat skick. Om tändsystemet ändrats, infaller artiklarna i kategori F4.

Artiklar att använda	Utbildning eller motsvarande kunskap
pyrotekniska sceneffekter i kategorier T1 och T2	A-utbildning: pyrotekniska sceneffekter enligt Bilaga 1
fyrverkerier i kategori F1, F2 och F3 samt följande fyrverkerier i kategori F4 och i riskgrupp 1.2, 1.3 eller 1.4: <ul style="list-style-type: none">• fyrverkeritårtor,• stjärnrör,• fyrverkeribomber upp till kaliber 100 mm, och• sammankopplade pjäser.	B-utbildning: begränsat utomhusfyrverkeri enligt Bilaga 2
fyrverkerier i kategori F1, F2, F3 och F4	C-utbildning: fullständigt utomhusfyrverkeri enligt Bilaga 3
pyrotekniska artiklar i kategori P1 och P2	D-utbildning: pyrotekniska artiklar i P1 och P2 enligt Bilaga 4

2 § De i 3 kap. 1 § föreskrivna utbildningarna ska minst ha det innehåll som framgår av bilagorna 1-4 till denna författning.

Praktiska moment i en utbildning kan inte tillgodoräknas i en annan utbildning.

3 § Verksamhetsutövaren ansvarar för att det finns dokumentation om vilka utbildningar dennes personal har genomgått eller hur kompetensen på annat sätt har anskaffats.

Utbildningsanordnare

4 § Utbildning enligt denna författning ska ges av en utbildningsanordnare som är godkänd av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

Ansökan om att bli godkänd utbildningsanordnare ska skickas till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap och innehålla handlingar som visar att sökanden uppfyller de krav som anges i 3 kap. 5-7 §§. I ansökan ska även anges namn på den eller de personer som ska undervisa i de olika momenten inom respektive utbildning (se bilagorna 1-4).

5 § Utbildningsanordnaren ska ha följande kunskaper och kvalifikationer.

1. Pedagogik

Hos utbildningsanordnaren ska finnas grundläggande pedagogiska kunskaper som erhållits genom teoretiska studier eller praktisk erfarenhet.

2. Kunskap om regler

Hos utbildningsanordnaren ska finnas goda kunskaper om de regler som styr hanteringen och märkning av pyrotekniska artiklar.

3. Teoretiska kunskaper och praktisk erfarenhet

Hos utbildningsanordnaren ska finnas god praktisk erfarenhet av de pyrotekniska artiklar utbildningen avser och tillräckliga teoretiska kunskaper för att anordna de utbildningar som godkännandet omfattar.

4. Utbildning avseende brandbekämpning

Den som undervisar i brandbekämpning ska ha tillräckliga kvalifikationer för att utbilda inom området.

6 § Utbildningsanordnaren ska

1. följa utvecklingen inom författningsområdet,
2. undervisa enligt fastställd undervisningsplan,
3. underrätta Myndigheten för samhällsskydd och beredskap om datum och plats för de enskilda kurserna. Underrättelsen sker genom att myndigheten får information om var (besöksadress) och under vilken tid (datum och klockslag) som kursen kommer att genomföras senast sju dagar före kursstart.
4. utfärda intyg åt den som fullgjort en utbildning enligt denna författning och skicka en kopia på intyget till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap för myndighetens register över dem som har intyg. Det intyg som ska utfärdas ska innehålla
 - a. elevens namn och personnummer eller födelsedatum om svenskt personnummer saknas,
 - b. den behörighet utbildningen avser,
 - c. datumet då intyget utfärdades,
 - d. utbildningsanordnarens namn, och
 - e. kursledarens underskrift och namnförtydligande.

7 § Utbildningsanordnaren ska föra ett register över de personer som hos dem fullgjort en utbildning och erhållit intyg. Registret ska sparas i minst tio år efter varje fullgjord utbildning.

8 § Godkännandet för utbildningsanordnaren att utfärda intyg ska gälla i fem år.

9 § Myndigheten för samhällsskydd och beredskap ska kunna återkalla ett utfärdat godkännande av en utbildningsanordnare om förutsättningarna för godkännandet inte längre är uppfyllda eller om utbildningsanordnaren visar sig uppenbart olämplig för uppdraget.

10 § Den utbildningsanordnare som är behörig att ge motsvarande utbildning i ett annat land inom Europeiska unionen eller land som ingår i Europeiska ekonomiska samarbetsområdet ska anses vara behörig utbildningsanordnare även enligt denna författning inom behörighetens giltighetstid, dock längst fem år efter utfärdandet av behörigheten.

4 kap. Undantag i enskilda fall

1 § Myndigheten för samhällsskydd och beredskap får i enskilda fall om särskilda skäl föreligger medge undantag från denna författning. Undantag får medges endast om det är förenligt med direktiv 2013/29/EU.

Denna författning träder i kraft den 1 juli 2015. Den som före den 1 juli 2015 på annat sätt förvärvat motsvarande kunskap som avses i 3 kap. 1 § kan ansöka hos Myndigheten för samhällsskydd och beredskap om medgivande att få använda de pyrotekniska artiklar som anges i 3 kap. 1 § utan att ha genomgått någon av de utbildningar som uppräknas i nämnda paragraf. En sådan ansökan ska ha kommit in till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap före den 1 juli 2017.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

NILS SVARTZ

Agneta Jansson
(Avdelningen för risk- och sårbarhetsreducerande arbete)

[UPPHÄVD]

A-utbildning: pyrotekniska sceneffekter

(omfattning: 24 lektioner à 45 minuter)

Teoretiska moment

Basteori, 6 lektioner à 45 minuter

1. Delar av författningar relevanta för pyrotekniska artiklar
 - a. Lagen och förordningen om brandfarliga och explosiva varor
 - b. Föreskrifter om explosiva varor
 - c. Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter om transport av farligt gods på väg och i terräng
 - d. Ordningslagen och lokala föreskrifter
2. Kontakt med berörd myndighet, t.ex. räddningstjänst
3. UN-klassificering av explosiva varor
4. Omhändertagande av produkter som inte fungerar, är gamla eller av andra skäl inte ska användas
5. Kunskap om explosiva ämnen och explosivämneskemi med inriktning på pyroteknik
6. Utredning av risker kring skjutplatsen, grundläggande kunskaper om förutsättningar att använda en lokal för sceneffekter (SRVFS 2003:10 föreskrifter om skriftlig redogörelse för brandskyddet, SRVFS 2004:3 allmänna råd och kommentarer om systematiskt brandskyddsarbete och SRVFS 2004:4 allmänna råd och kommentarer om skriftlig redogörelse för brandskyddet)
7. Konsekvenser och störningar som kan förekomma vid användning av pyrotekniska artiklar
8. Allmänhetens säkerhet före, under och efter skjutning
9. Utredning av risker med pyrotekniska artiklar
10. Skjutplatsens läge och beskaffenhet samt bedömning av lämpligt säkerhetsavstånd

Sceneffektteori, 4 lektioner à 45 minuter

1. Produktkännedom, märkning, funktion och risker
2. Statisk elektricitet
3. Städning efter avskjutning

Praktiska moment, 14 lektioner à 45 minuter

1. Pjäskännedom, planering, sammankoppling och modifiering av tändsystem
2. Övning av åtgärder vid olyckor, funktionsfel och andra oväntade händelser
3. Brandövning
4. Egna provskjutningar med gott resultat

[UPPHÄVD]

B-utbildning: begränsat utomhusfyrverkeri
(omfattning: 16 lektioner à 45 minuter)

Teoretiska moment

Basteori, 4 lektioner à 45 minuter

1. Delar av författningar relevanta för pyrotekniska artiklar
 - a. Lagen och förordningen om brandfarliga och explosiva varor
 - b. Föreskrifter om explosiva varor
 - c. Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter om transport av farligt gods på väg och i terräng
 - d. Ordningslagen och lokala föreskrifter
2. UN-klassificering av explosiva varor
3. Omhändertagande av produkter som inte fungerar, är gamla eller av andra skäl inte ska användas
4. Skaderisk

Utomhusteori, 4 lektioner à 45 minuter

1. Produktkännedom, märkning, funktion och risker
2. Väderförhållanden
3. Skjutplatsens läge och beskaffenhet samt bedömning av lämpligt säkerhetsavstånd
4. Städning efter avskjutning

Praktiska moment, 8 lektioner à 45 minuter

1. Pjäskännedom
2. Övning av åtgärder vid olyckor, funktionsfel och andra oväntade händelser
3. Brandövning

C-utbildning: fullständigt utomhusfyrverkeri

*(Fullgjord B-utbildning utgör ett förkunskapskrav för denna utbildning.
Omfattning: 24 lektioner à 45 minuter)*

Teoretiska moment, 8 lektioner à 45 minuter

1. Kunskap om explosiva ämnen och explosivämneskemi med inriktning på pyroteknik
2. Konsekvenser och störningar som kan förekomma vid användning av pyrotekniska artiklar
3. Allmänhetens säkerhet före, under och efter skjutning
4. Utredning av risker med pyrotekniska artiklar
5. Skjutplatsens läge och beskaffenhet, bedömning av lämpligt säkerhetsavstånd samt utredning av risker kring skjutplatsen

Praktiska moment, 16 lektioner à 45 minuter

1. Fördjupad produktkännedom, planering, sammankoppling och modifiering av tändsystem
2. Egna provskjutningar med gott resultat

D-utbildning: pyrotekniska artiklar i P1 och P2 - användning av tillståndspliktiga artiklar i kategori P1 och P2

Teoretiska moment

1. Delar av författningar relevanta för pyrotekniska artiklar
 - a. Lagen och förordningen om brandfarliga och explosiva varor
 - b. Föreskrifter om explosiva varor
 - c. Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter om transport av farligt gods på väg och i terräng
 - d. Ordningslagen och lokala föreskrifter
2. UN-klassificering av explosiva varor
3. Produktkännedom, märkning, funktion och risker
4. Omhändertagande av produkter som inte fungerar, är gamla eller av andra skäl inte ska användas
5. Utredning av risker med pyrotekniska artiklar
6. Säkerhet före, under och efter användningen
7. Statisk elektricitet

Praktiska moment

1. Övning av åtgärder vid olyckor, funktionsfel och andra oförutsedda händelser
2. I förekommande fall, platsens läge och beskaffenhet samt bedömning av säkerhetsavstånd
3. Planering, sammankoppling och andra föreberedelser före användningen
4. Egna provskjutningar med gott resultat

[UPPHÄVD]

Beställningsadress:
Norstedts Juridik AB/Fritzes, 106 47 Stockholm
Telefon 08-598 191 90, www.fritzes.se